

Тематичний літературний номер
Tematické literární číslo
Культурно-політичний часопис для українців
у Чеській Республіці
Kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice
№ 2/2018, рік XXVI | č. 2/2018, ročník XXVI
www.ukrajinci.cz

пороги

КРАЙ ШУГАЇВ...

Перша українська
документальна книга про
легендарного карпатського
розбійника

У літературному числі можна ознайомитися із уривками та перекладами

Дітям: Павел Шрут, «Шкарпеткожери»

Серйозним романтикам: Марія Іляшенко, «Історія сорочки»

Мігрантам: Віта Гончарова-Ямбурова, «Моя Чехія, Моя Словаччина»

Краєзнавцям: Олександр Гаврош, «Останній опришок Микола Шугай»

Дорослим: Максим Бутченко, «Художник війни»

Богемістам: Ольга Смольницька, «Поезії»

Dějiny košile / Історія сорочки

Вірші Марії ІЛЯШЕНКО
Переклад Ірини Забіяки

Перекладачка і поетеса Марія Іляшенко народилася у столиці України у 1983 році у родині з українськими, польськими та чеськими коренями. На початку 1990-х із родиною у рамках переселення волинських чехів переїхала до містечка Поліце над Метуї неподалік Находа у Кралоугоградецькому краї. Після закінчення пражського Карлового університету нині проживає у чеській столиці і перекладає з російської, польської та української мов на чеську.

Вона переклала цикл віршів Юрія Андруховича «Пісні мертвого півня» та «Індія», фрагмент із роману «Дванадцять обручів», роман братів Шаргородських «Єрусалимські сни» та інші. Її переклад книги Олега Криштопи «Україна: масштаб 1:1» був виданий у видавництві «Докоран» і вийшов завдяки попередній збірці читачів та прихильників на сервері hithit (уривок можна прочитати у літературному випуску «Порогів» № 3 за 2016 рік). Збірка її поетичних творів «Осіп прямує на південь», яка вийшла у видавництві «Гост» у 2015 році, була номінована на премію «Магnezія Літера». Її оповідання були опубліковані у різних журналах. Виступала на фестивалі поезії «Київські лаври» у 2016 році. Була редакторкою ревію «Лабіринт», нині працює у видавництві «Словарт». У наступному числі «Порогів» можна буде почитати цікаве інтерв'ю із поетесою, нині ж пропонуємо вашій увазі кілька її віршів разом з перекладом авторства київської богемістки Ірини Забіяки.

Марія Іляшенко

πέμψω δ' ὄππῃ μιν κραιδίη θυμός τε κελεύει τε κελεύει
Тед м'узеš встат а јит, кам тѣ веде тѣе срдце а тѣа душе'
Odysseia XVI 81 a XXI 342

Тепер ти можеш встати і піти туди, куди веде тебе твоє серце і твоя душа
Одіссея, XVI 81 і XXI 342

Аспект vosku

Moji rodiče nevěděli, co je to androš, znali jen čaj na půlnočních kuchyních, poslouchali desky, které mi nepatří neznámé symfonie v cizích tóninách říkali mi běž, říkali skoč, říkali nikdy se ničeho neboj.

Náš dům před mým narozením vypadal jako úl: byl to šestihran s dokonalým tvarem, všechno se do mě otisklo jako do vosku, myslela jsem, že až vyrostu, prožiju jejich životy, ale stala jsem se jen sama sebou.

Аспект ostrova

Moje matka byla hotová penelopa: pořád tkala obklopená ženichy a pořád čekala na mého otce. Meandry, pletence, antemiony

a ostatní vegetabilní a kandelábrové vzory proto rozeznám od raného dětství, kdy má matka promlouvala k otcově košili. Co říkala nikomu nepovím,

opakovala jména nymf a nevýznamných bohůň? Říkala, že základní aspekt kuchyně je bílý stůl? Že základní aspekt košile je košile? Že základní aspekt ostrova je touha odplout.

Складник vosku

Мої батьки не знали, що таке «андрош», знали лише чай на опівнічних кухнях, слухали платівки, які мені не належать, невідомі симфонії у чужих тональностях казали мені «йди», казали «стрибай», казали «ніколи нічого не бійся».

Наш дім до мого народження був схожий на вулик: був то шестигранник ідеальної форми, у мені, як у воску, відбилося все, я думала, що коли виросту, проживу їхні життя, а стала лише сама собою.

Складник острова

Моя мама була зовсім як пенелопа: постійно ткала, оточена нареченими, і постійно чекала мого батька. Меандри, плетенки, антеміони

та інші рослинні і канделяброві узори я розпізнаю від самого дитинства, коли моя мама говорила з батьковою сорочкою. Що саме говорила, я не скажу нікому,

повторювала імена німф і незначних богинь? Казала, що основний складник кухні – це білий стіл? Основний складник сорочки – сорочка? Основний складник острова – бажання відплисти.

Аспект nitě

Aby se toto město stalo mým domovem, ne přitěží, musela bych v něm najít mnohem víc japonských zahrad s mnohem víc tújemi a mosty a mnohem víc nosných konstrukcí, které unesou víc než čtyři sta tun, muselo by pozlatit všechny své barokní kopule a mnohonásobně zmožít své korunovační klenoty. Musela by dojit ta neviditelná neprůhledná nit, která mě poutá k jinému městu.

Аспект kolonialismu

Černý čaj londýnské koloniální společnosti s indickou tanečnicí s nejužším pasem a dokonale sférickými prsy jako u palmy stával v kuchyni na knižní polici.

Opět ji potkám za třicet let v ruské večerce: její křivky o něco zhrubly, je to však pořád ona a pořád neopustila svou plechovou vlast, jejíž jméno je darjeeling.

Matka ji později spálí na hranici spolu s tajnými vědami a dalšími poklady. V mém planoucím srdci je však dost místa pro všechny tanečnice ze všech provincií a pro všechny bohy.

Аспект košile

Na svůj pohřeb si vezmu tvoji košili, kterou sis koupil na mé vystoupení, sestoupím pro tebe do nejhlubšího pekla, porazím všechny démony holýma rukama anebo tupým nožem,

který od dětství nosím v kapse svých kalhot. Věnem jsem dostala nejrychlejší lodě, bezpočet košil a umění vstát a jít a svůj domov si nést všude s sebou.

Ikarus

Vyjít z uzamčených pokojů, vyjít z odemčených pokojů, copak jsme si ve skutečnosti kdykoli přály něco jiného, copak si vůbec lze přát něco jiného, když tě dům přeroste výškou šestnácti pater?

Ale z té výšky ouha vidíš Severní ulici, na které vždycky vane jako z fjordu nebo jako z pouště, autobusy jezdí piskem, mají na boku jméno, všechno se jednoznačně děje venku.

Je jedno, jak to skončí, ale proč by ne dobře? Ikarus první vzduchoplavec i oběť leteckého neštěstí vyndá z kapsy krabičku s náhradním voskem a nebo prostě vykročí po vodě jako jiný hrdina jiné knihy.

Складник нитки

Щоб це місто стало моїм домом, а не тягарем, я мала б у ньому знайти набагато більше японських садів набагато більше туй і мостів і більше опорних конструкцій, які витримують понад чотириста тон, йому треба було б позолотити всі свої барокові купола і значно збільшити кількість королівських регалій.

Мала б закінчитися та незрима неявна нитка, що в'яже мене до іншого міста.

Складник колоніалізму

Чорний чай лондонської колоніальної компанії з індійською танцівницею з найтоншою талією і ідеально кулястими грудьми ніби з пальми стояв у кухні на книжковій полиці.

Я знову зустріну її через тридцять років у магазині російських продуктів: її лінії стали трохи грубшими, та це та сама вона все ще не покинула свою бляшану батьківщину, що зветься дарджилінг.

Потім мама спалить її на кордоні разом із секретними знаннями та іншими скарбами. У моєму палкому серці все ж досить місця для усіх танцівниць із усіх провінцій і для всіх богів.

Складник сорочки

На свій похорон я вдягну твою сорочку, яку ти купив собі до мого виступу, я зійду для тебе до найглибшого пекла, здолаю усіх демонів голими руками чи тупим ножем,

який з дитинства ношу в кишені своїх джинсів. У придане мені дісталися найшвидші човни, безліч сорочок і вміння встати і піти і дім свій нести скрізь із собою.

Ікарус

Вийти із зачинених кімнат, вийти із відчинених кімнат, хіба ми насправді колись хотіли чогось іншого, хіба взагалі можна хотіти чогось іще, коли твій дім вищий за шістнадцять поверхів?

Але з цієї висоти – ого! – видно вулицю Північну, на якій завжди дме ніби з фјорду чи з пустелі, автобуси їздять по піску, на боці в них ім'я, все вочевидь відбувається ззовні.

Все одно, як це завершиться, але чому б не добре? Ікар – перший повітроплавець і жертва аеронегоди – вийме з кишені коробочку запасного воску чи просто вирушить по воді, як інший герой іншої книги.

Олександр Гаврош

стокості. Якщо дивимося на особу Шугая статично, особливо в пору, коли за ним полювали органи новоствореної держави, і якщо дивимося з громадської позиції, можемо погодитися з жандармськими органами, що Шугай був бандитом. Але література – це не служба безпеки, очі митця дивляться по-іншому, ніж очі державних органів, і Шугай з легенди не є Шугаєм з 1920-1921 років. Моя книга – це роман, а не історична монографія, і само собою зрозуміло, що події в ній не такі, як у реальності, а герої книжки не є справжніми...»

Якщо порівняємо Олбрахтів висновок із Губервою думкою, передану міністерству внутрішніх справ ужгородським Цивільним управлінням, бачимо, що серед простого народу на Підкарпатській Русі створювалася легенда ще за життя Шугая. Виростала з історичної розбійницької традиції цієї землі в минулих століттях, з прагнення справедливості, яка в реальному житті мало коли втілювалася. Іван Олбрахт доводив, що герої місцевого люду не були лицарями в стременах і з мечем при боці, а були розбійниками, такими ж хоробрими, як герої офіційні, були героями, чий авторитет і слава базувалися на повстанні проти існуючого ладу, що відмовляє людям у правах.

...

...Сумна Жалобка³

15 серпня над долиною Сухара на Жалобці косили траву троє селян із Колочави: Адам Іванич, Іван Буркало та Данило Маркусь. Ніхто з них не помітив, як хтось підкрався на узлісся. Тільки коли Микола Шугай гукнув їм із-за спин, побачила трійця братів Шугаїв із маннліхерівками⁴ в руках. Охоче посідали з ними на узліссі. Шугай краяли хліб гострими ножами, і, не кваплячись, їли. Гвинтівки тримали на колінах. Не розлучалися з ними навіть під час сну.

Юра вперто мовчав, говорив тільки Микола. Випитував, скільки є в Колочаві жандармів і як поводитися. Погрожував. Дербачкової жертви йому не вистачило. Рахував на пальцях, кого ще застрелить. Так у крайньому разі твердили селяни. Потім підвівся Адам Іванич, мовляв, треба йти. Підняв сокиру, але перш, ніж розвернувся, засвітило в повітрі лезо й Іванич рубанув старшого Шугая прямо в голову. Микола миттєво скотився на землю. Данило Маркусь блискавично заволодів його гвинтівкою, яка зїхала тому з колін, і до тіла смертельно пораненого Миколи влетіли чотири кулі. Юра навіть не встиг усвідомити, що сталося: Іван Буркало вирвав йому з рук гвинтівку. І перш, ніж вистрелив, опустилася і на

³ Гаврош О. Останній опришок Микола Шугай. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2018. — 152 с. — (Серія «Ім'я на обкладинці»). У книзі використано переклади з чеської та адаптація Оксани Чужої та Олександра Гавроша.

⁴ Маннліхерівка — мисливська рушниця з оптичним прицілом (примітка редактора).

Юрину голову сокира, Але лезо зїхало і страшно пошкодило груди. Потім пролунав постріл.

Усі троє вбивць свідчили про цю жакливу бійню на Жалобці через кілька місяців у суді в Берегові: був це страшний опис вбивства двох людей, так само жакливи, як і напади Шугаїв.

На очах убивць обидва Шугаї померли. Довго не мучилися: рани сокирою і вогнепальні поранення були смертельними, і з кров'ю швидко спливали останні ознаки життя. Вбивці забрали у мертвих розбійників усе, що знайшли цінного – 6030 крон й дрібноту розділили, обидві гвинтівки і набої залишили біля трупів.

Під вечір дійшли до Колочави, й у Вольфовій корчмі в Лазах зустрілися з жандармським патрулем – вахмістром Вайсом, Водічкою і жандармом на випробуванні Бліном. Зізналися без розкаяння, що разом убили Шугаїв, лежать нагорі на лузі над Сухарем. Жандарми не хотіли повірити, мали самі переконатися, що страшні розбійники справді мертві. Обидва тіла знайшли на околиці низьких дубових насаджень. Біля Миколиного тіла лежала маннліхерівка, а в двох сумках на ремені знайшли вісімдесят набоїв, частина з яких мала розпильні, розкриті кінчики – кулі «дум-дум». Юра мав таку ж гвинтівку і двадцять набоїв. Біля трупів лежав мішок із кількома хлібинами, кілька незначних папірців і лист. Так описував місце події звіт колочавської жандармської станції від 19.08.1921 року № 589/21. Уже затемна повернулися разом з Іваничем, Буркалом і Маркусем знову до Вольфової корчми. Маркусь відіслав вахмістр Вайс на жандармську станцію повідомити старшому Тржескові, що сталося. Решта зайшли до забігайлівки. — Корчмарю! Вина і шпіку (копченого свинного сала)! І не економ на нас! — наказував голосно Вайс.

Сіли в кутку і випили. Іванич з Буркалом віддали патрулю частину здобичі – золотий годинник, три ланцюжки і дві шкіряні сумки з 230 кронами. Шість тисячок зникли в їхніх кишенях.

У Вольфовій корчмі випивали, поки не прийшов Тржеска з жандармами. Була вже глибока серпнева ніч з небом, усіяним зірками. Допили останній келих вина і чарку сливовиці, які замовив Тржеска. Ще не думали замітати сліди – розтормошили в будинку № 201 Єно Ландесманна. Мусив запрягти і їхати з ними до Жалобки.

У веселому настрої дісталися місця вбивства. Жваво галасували, радіючи, що нарешті позбудуться постійних обходів та облав на Шугая.

«Коли наблизилися до трупів на сто п'ятдесят кроків, жандармський патруль розтягнувся і став стріляти в повітря, симулюючи бій із розбійниками Миколю та Юрою Шугаями, та щоб скласти

враження, що розбійників застрелили жандарми. Трупи Шугаїв були перевезені на жандармську станцію до Нижньої Колочави...» Ось такий звіт земського жандармського керівництва в Ужгороді від 3 вересня 1921 року.

Сумна процесія дійшла до жандармської станції 16 серпня о пів на шосту. Жандарми зійшлися на «військову нараду». Колочавських убивць мали настрашити, щоб мовчали, але не хотіли їх арештовувати. Взяти на себе відповідальність і лаври. Старший вахмістр Тржеска продиктував вахмістру Вайсові неправдиве повідомлення для округного суду у Воловому з проханням проведення розтину, виправив записи у службовій книзі, і таке ж повідомлення написав капітану Бенку до Хуста. Ця послужливість пізніше вилізла боком Вайсові у суді.

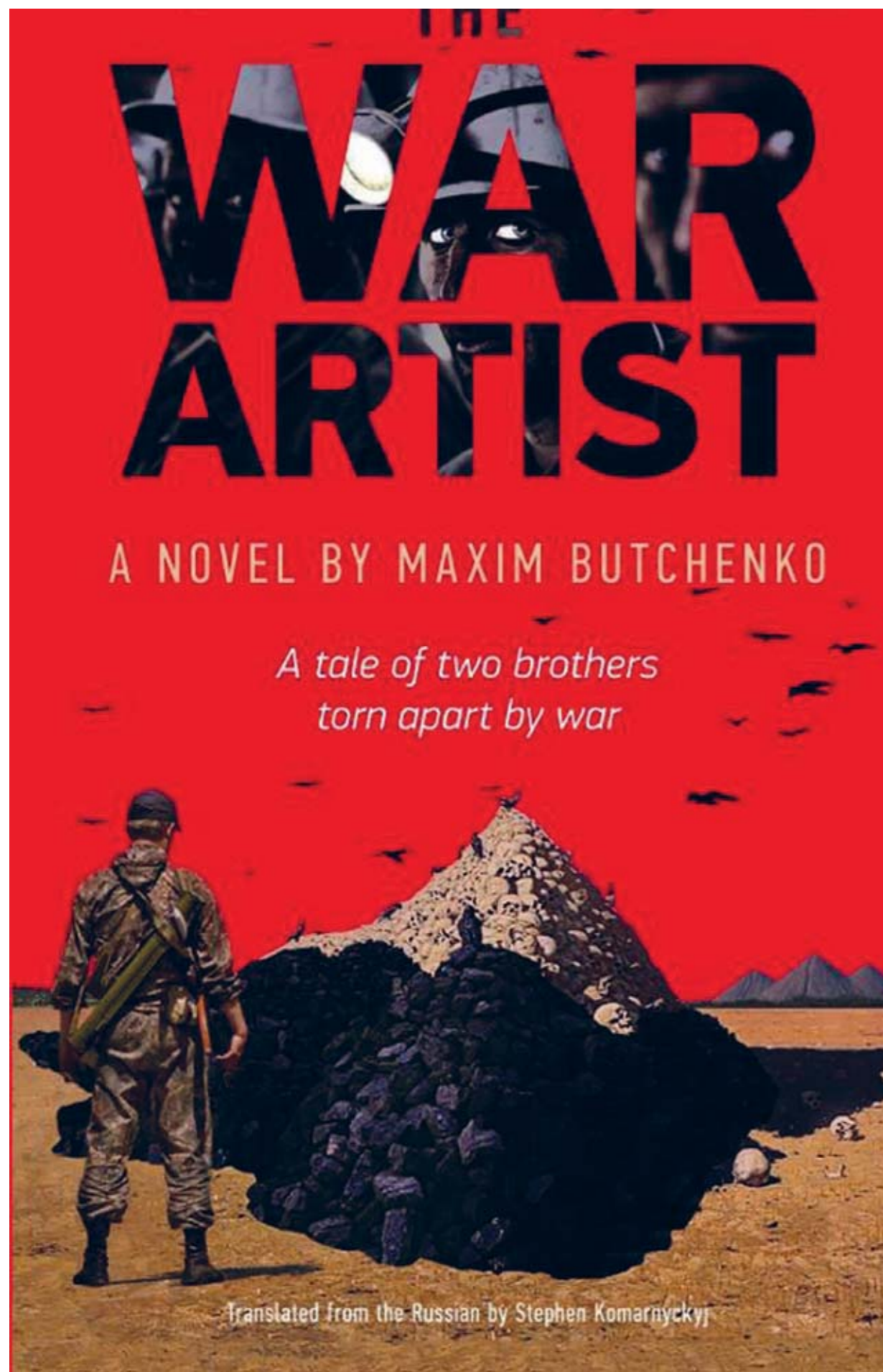
Тржеска знав, що він і його жандарми стануть героями, поки не проговоряться. Бенкові знадобилося більше тижня, аби з'ясувати правду.

У саду обидва трупи скинули з воза. Коли розвиднілося, і над Колочавою за-світило літнє сонце, повернули обох Шугаїв ногами один до одного, на груди мертвих повісили їхні маннліхерівки, і між ними помістили чорну табличку з написом «ШУГАЇВ КІНЕЦЬ». Потім зробили фотографії. Звідти відвезли їх до моргу в Колочаві-Лазі і доступ до них суворо заборонили.

У пізніших протоколах збереглося Тржескове пояснення обману: «...Ще на місці події міркував, як справу обставити. Гадав, що для жандармів – ганьба, що самі Шугаїв не зловили; що якщо закриють убивць, підбурять цим побратимів Шугая проти їхніх родичів, і вбивствам не буде кінця. Сподівався, що посередництвом Буркала і спільників, які були його таємними інформаторами, затримаємо батька Шугая. І, зрештою, боявся, що якщо Іванич та спільники будуть заарештовані, в майбутньому ніхто не захоче стати інформатором».

Історичний вигляд могили Миколи та Юри Шугаїв (Сюгаїв) на окраїні колочавського цвинтаря. На даний час біля хреста встановлений кілька років тому кам'яний пам'ятник

Обкладинка англійського видання.

світлій сукні зі зів'ялими ганчірковими червоними трояндочками – урочисто, з надривом, наче шкодуючи про дні своєї молодості, оголосила їх чоловіком і дружиною. А потім натиснула кнопку магнітофона, і пролунав – ні, бахнув – марш Мендельсона. Молоді злякано дивилися то на голову, то на її зачіску, яка здіймалася, наче дев'ятий вал. Три людини в одній кімнаті – ось і вся урочистість. А потім був сімейний «вечір»: в приватному будинку тещі зібралися батьки, сестри і дядьки. Антон сидів за головним місцем столу, обіймаючи ту досить широку частину тіла Люби, яку у інших жінок називають талією. Гуркотіла музика 90-х, різноманітні салати підстрибували в ритмі сто двадцять ударів в хвилину, порожні пляшки вишикувалися, як відстріляні гільзи, а рідна сестра нареченої стріляла очима женихові. Мама Антона, сидячи в кріслі, сумно споглядала, як її син раз по раз підливає собі і новоспеченій дружині.

Рідний брат нареченого Сергій топтався біля входу в кімнату і трохи огидно споглядав на гостей. Те, що вони брати, візуально ніяк не було помітно – Антон високий і кучерявий, з грубими, трохи незграбними рисами обличчя, а Сергій – середнього зросту з м'якими лініями обличчя і «гусячим» носом. Різниця між ними – п'ять років, але було таке враження, що часовий розрив досягав майже п'ятдесяти.

В дитинстві у дворі, де вони жили, нерідко затівались бійки – або між собою, або із хлопцями із сусіднього двору. Сергій поглядав за своїм братом, але мало коли намагався зрозуміти його дитяче життя, навпаки, часто захищав не Антона, а сусіда Женю, який жив поруч, на майданчику. Чому так? На це питання він майже ніколи не шукав відповіді, і навіть не ставив його собі – просто вчиняв так.

Між братами завжди простягалася лінія відчуженості. Родинна близькість мала неусвідомлений характер, немов їм хтось нав'язав це почуття, і воно не було народжене в глибинах душі. Тривалий час ця братська несхожість непомітно розводила їх у протилежні сторони.

Йому навіть важко було згадати спільні ігри на вулиці. Одного разу вони вдома бризкали з пляшок водою один в одного, вся квартира була в калюжах і плямах води. Мама вийшла до крамниці, а коли повернулася – зойкнула. Схопила ременя і побігла за Сергієм.

– Це не я придумав, – кричав він матері. – Я не винен, – продовжував виправдовуватися Сергій із ванної, де він сховався і закрився, – це Антон почав!

– Відкрой, я тобі дам Антон, ти старший, своя голова має бути плечах, – тарабанила у двері мама. А в цей час молодший ховався під диваном в спальній кімнаті.

Так і на весіллі – два брати перебували в різних кутках кімнати. Святування було в самому розпалі.

Гості топтали підлогу під чергову пісню про нещасливе кохання, а сусідська кішка Туся обережно прогулювалася порожніми стільцями, намагаючись стягнути зі столу брудною лапою шматочок щастя.

Перший день нової сім'ї почався під акомпанемент глухого, але потужного сопіння молодого дружини. Антон прокинувся і схопився за голову: її буквально розрізав на частини пронизливий біль. Більшу частину ліжка займало важке тіло новоспеченої дружини. Антон подивився на всі боки. У кутку лежали подарунки: яскраво-червоний столовий сервіз, пара ковдр, картина, яка зображала напівголену худу дівчину на тлі єгипетських пірамід, набір китайських ножів і купа квітів, зірваних, мабуть, на сусідському городі.

Півдня подружжя провалялося в ліжку, а під вечір вирішило прогулятися вулицею. Любка ледь-ледь натягала на великі свої плечі квітчасту сукню. Вона стояла біля дзеркала, відокремлена від нього частоклолом із дешевої косметики, лаку з кривавими патьоками на флаконі і недопитої пляшки шампанського, яку вона ще вчора притягла з банкету. Все б нічого, але плаття обтягло її важкий бюст, а далі м'ялося і ніяк не бажало опускатися. Любка замуликала. Її голі пухкі стегна безсило тремтіли від нетерпіння.

рůžičkami červené barvy, je slavnostně a s vypětím, jako by sama litovala, že její mládí už je nenávratně pryč, prohlásila za muže a ženu. Potom zmáčkla tlačítko na magnetofonu a ozval se, ne, spíš zařval, Mendelssohnův Svatební pochod. Novomanželé vyděšeně pohlédli na předsedkyni a na její účes, který připomínal zlověstně se vzdouvající devátou vlnu. Tři lidé v jedné místnosti, a to byla celá ta sláva. A potom přišel na řadu rodinný „večirek“: v domě ženichovy tchyně se sešli rodiče, sestry a strýcové. Anton seděl v čele stolu a objímal tu masivní část Ljubina těla, které se u ostatních žen říká pas. Burácela hudba devadesátých let, všemožné pokrmý poskakovaly na stole v rytmu sto dvacet úderů za minutu, prázdné lahve se řadily jedna za druhou jako vystřelené nábojnice a nevěstina sestra zvědavě pokukovala po novomanželech. Antonova matka seděla v křesle a smutně přihlížela, jak její syn každou chvíli dolévá sobě i své novopečené manželce.

Ženichův bratr Sergej postával u vchodu do místnosti a s nepatrným opovržením si prohlížel hosty. To, že jsou bratři, nebylo na první pohled vůbec patrné: Anton je vysoký a kudrnatý, s drsnými, ostře řezanými rysy, kdežto Sergej je středního vzrůstu s jemně tvarovaným obličejem a rovným nosem. Jsou od sebe vzdáleni pět let, ale někdy by se mohlo zdát, že časová propast mezi nimi dosahuje téměř padesáti let. Když byli malí, často se prali – buď mezi sebou, nebo s dětmi ze sousedství. Sergej na svého bratra dohlížel, ale málokdy byl schopen proniknout do jeho dětské duše, a často naopak docházelo k tomu, že se nezastával Antona, ale souseda Ženi, který bydlel opodál. Ale proč? Na tuto otázku asi nikdy nehledal odpověď a snad si ji ani nepokládal.

Prostě to tak bylo.

Bratři nikdy nepřekonali bariéru odcizení, která mezi nimi stála. Jejich příbuznost se jevila jako omyl, jako by jim ji někdo vnutil, ale ona v jejich duších nikdy doopravdy nezakořenila. Rozdílnost oba bratry dlouhou dobu nenápadně unášela opačnými směry. Dokonce si ani nebyl schopen vybavit, že by si spolu někdy venku hráli. Jednou po sobě doma cákali vodu z lahví, až vytopili celý byt. Matka byla zrovna v obchodě, a když se vrátila, zalapala po dechu. Popadla pásek a vyrazila za Sergejem.

„To nebyl můj nápad!“ křičel na matku. „Já za to nemůžu,“ nepřestával řvát Sergej, který se zamkl v koupelně. „Anton si začal.“

„Otevři ty dveře, já ti dám Anton! Ty jsi starší, máš snad svoji hlavu,“ bušila na dveře máma. Mezitím se mladší bratr schovával v ložnici pod divanem.

A stejně tak i na svatbě byl každý z bratrů v jiném rohu místnosti.

Oslava byla v plném proudu. Hosté podupávali v rytmu další písně o nešťastné lásce a sousedova kočka Tusja se opatrně procházela po prázdných židlích a zablácenou tlapkou se pokoušela stáhnout si pro sebe ze stolu kousíček štěstí.

První den novomanželů začal za doprovodu nezřetelného, zato mohutného funění mladé ženy. Sotva se Anton probral, chytil se za hlavu. Div se mu pronikavou bolestí nerozskočila. Větší část postele zaujímaloby robustní tělo jeho novopečené chotě. Anton se rozhlédl kolem. V koutě se povalovaly dary: zářivě červenomodrý jídelní servis, dvě peřiny, obraz zachycující polonahou stihlou dívku s egyptskými pyramidami v pozadí, sada čínských nožů a hromada kytek, očividně natrhaných na sousedově zahradě. Dopoledne strávili novomanželé v posteli a k večeru se rozhodli, že se projdou venku. Ljubka si s námahou přetáhla přes svá mohutná ramena květované šaty. Stála u zrcadla, od kterého ji oddělovala palisáda levných kosmetických přípravků, lak na nehty v lahvičce umazané od rudých šmouh a nedopitá lahev šampaňského, kterou si dotáhla včera z hostiny. Všechno by bylo v pořádku, až na to, že když šaty obepnuly její masivní poprsí, zasekly se a nešly přetáhnout dolů. Ljubka něco zamumlala. Její nahá kyprá stehna se bezmocně trásla netrpělivostí, rukama se snažila šaty stáhnout, ale látka se ne a ne poddat a sesunout

Ольга Смольницька. Поезії.

Письменниця, українознавиця, перекладачка, літературний критик, журналістка Ольга Смольницька народилася у 1987 році у Сімферополі, нині проживає у Київській області. Лауреат численних літературних конкурсів та премій. Авторка понад півтори сотні наукових статей та восьми художніх книг, поетичних збірок «Ангел ночі», «Відшукаю мінливу комету» (обидві 2009), «Чорний метелик» (2010), «Мандрівник» (2011); книги телесценаріїв, есеїв, статей «У пошуках коріння» (2010), «Лілеї для Ніли» (2012, пам'яті Ніли Зборовської), електронної збірки поезій «Стиглий виноград» (2017). Публікувалась у Польщі, Бразилії, Німеччині, Словаччині. Поезії та телевізійні сценарії перекладались іспанською, німецькою, польською, португальською, російською мовами (перекладачі: Віра Вовк, Лідія Крюкова та ін.).

П'ять зірок (празька легенда)

(сонетино)

Пам'яті чеського святого Яна Непомуцького (XIV ст.)

Це янгол спеки вдалині
Торкнув мене крилом багряним –
І все повилося туманом,
Все мов ілюзія мені.

О, змилюсь в літні дні!
Що хочеш ти?.. Дух неблаганним
Стає – і містом легендарним
Веде у видива страшні.

..Ні, сповіді я таємниці
Вам не розкрию, о злочинці –
Несхитним буду і в кінці.

..П'ять руж врятують біснувату –
Тіка нечистий од розплати.
Це п'ять зірок в твоїм вінці..
19.07.2014, Київ

У вірші обіграно життє та іконографію св. Яна Непомуцького (Йоганна з Непомука), покровителя Чехії. Також використано легенди. За однією з версій, король Вацлав IV вимагав в Яна Непомуцького,

щоб той розкрив таємницю сповіді королеви, чим духівником був. Той відмовився, і після тортур майбутнього святого скинули у Влтаву. Над водою виникло сяйво – п'ять зірок. Тому св. Ян зображується у п'ятизірковому вінці. Цьому святому присвячено багато легенд: один із сюжетів – перемога св. Яна над дияволом, заступництво за одержимих (у тому числі зафіксовано співчуття жінкам). Узагалі пам'ять про Яна Непомуцького була дуже популярною в чехів ще задовго до канонізації у 1729 році. Цікаво, що на сьогодні це – єдиний чеський святий, визнаний усією католицькою церквою (як альтернатива Яну Гусу).

Кольє «Драconi» (Реліквія рудольфінської Праги): Дракончик у діамантовому яйці

Краси в натхненні – вірите – нема:
Це кров і жовч, це флегма й моровиця,
Запалених очей біль, що сльозиться.. –
Але чому вогонь мене пройма?

Ось колба – тонко видута тюрма
Для чоловічка, що у склі здійсниться.
А ось дракончик чеський золотиться –
Життя у діаманті, не п'їтьма.

Яйце рожеве з-поміж всіх колекцій –
Цю таїну для альхемічних лекцій
Не бачили ще в жодному із міст.

Змії одержимість зцілить якнайліпше..
І знов дракон кусає власний хвіст
(Цей символ ви відкриєте пізніше..)
19.07.2014, Київ

Кольє «Драconi» – легендарна реліквія з видатної колекції імператора Рудольфа II Габсбурґа (1552-1612). У діамантовому яйці – ще не народжений золотий дракончик. Яйце тримає дорослий дракон (символ влади). Дракон (змій), який кусає власний хвіст, – Уроборос (К. Г. Юнг). Символ, відомий слов'янам. Рудольф II – імператор Священної Римської імперії, «найдивніший з Габсбурґів», «чародій на троні». Сьогодні – один із символів Праги. Народився у Відні, виховувався в Іспанії в свого дядька Філіпа II, але обожнював Прагу, де провів більшість життя. Тому всіляко розвивав улюблене місто, яке стали називати рудольфінською

Прагою і феноменом. Не будучи чехом, імператор розвивав саме національний колорит міста, знав і чеську мову. Ця непересічна особистість була суперечливою. Освічений, різнобічний, за типом представник Відродження, Рудольф II мав багато гарних рис, але у нього стала розвиватися психічна хвороба (чому сприяло оточення). Зокрема, імператору здавалося, що він одержимий дияволом. Урешті-решт, через провальну політику Рудольф II був скинутий з престолу. За власним заповітом, похований у Празі. Як казав сам колишній імператор, це місто його не оцінило. Серед численних захоплень Рудольфа II була алхімія, за що імператора називали «германським Гермесом Трисмеґістом».

ГОЛЕМ

Голем – остання людина.
У червоно-чорних скельцях
Празьких вітражів –
Зім'ята жменя.
Повітря старим вином тече в глину.
А я забуваю дати тобі наказ,
Тобі – останній людині,
Яка не хоче душі,
Яка не розуміє своїх почуттів.
Дивлюся на тебе крізь вітраж,
Який – кажановими крилами,
Спалахами тріпоче.
Землю – землі, прах – праху.
Стираю тобі з чола життя,
Бо чомусь – раптово! –
Стало шкода чеха – священика Тадеуша,
Вбитого тобою.
Він помилявся –
Як ми всі.

29.05.2010, Сімферополь

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. Спеціальний літературний випуск. № 2/2018, рік XXVI. Підписано до друку 29 березня 2018 року. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/, реєстрація: МК ЧР/7044. Номер готували: Богдан Райчинець, Олександр Стукало, Олег Павлів, Олекса Лівинський. Використовуються повідомлення інформантів та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: спільнота «Українська ініціатива в ЧР», ДНМ, Воцелова 3, 12000, Прага 2, ЧР; зареєстрована Міським судом у Празі, номер документа L 6121; контакт: uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz; тел.: +420221419821; ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок: 1925774379/0800. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12-krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – říční práh. Speciální literární vydání časopisu. Č. 2/2018, ročník XXVI. Uzávěrka: 29. března 2018. E-mail: porohy@seznam.cz, web: www.ukrajinci.cz/cs/casopys-porohy/, registrační číslo: MK ČR/7044. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Olexsandr Stukalo, Marie Ijašenko, Olexsandr Havroš, Oleh Pavliv, Olexsa Livinsky. Používáme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: spolek Ukrajinská Inicijativa v ČR, sp. zn. L 6121 vedená u Městského soudu v Praze, adresa: DNM, Vocelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800.

Protect Company Приєднуйся до нас і станьте частиною успішної команди

Protect Company:

- застосовує нові технологічні процеси наших іноземних співробітників з досвідом світового класу
- охороняє інвестиції
- професійний трейдер
- надає клієнтам повну інформацію про фінансові продукти та послуги, на основі яких клієнт може прийняти правильне рішення та вибрати відповідний інвестиційний продукт

Protect Company – іноземна компанія, яка працює у всьому світі і розширює свій бізнес. Пропонуємо надзвичайну кар'єру. Прийдіть до нас і, можливо, ми виберемо Вас до нашої професійної команди. Хочете заробити надстандартні гроші? Зв'яжіться з нами.

Трейдер на біржі – Прага

Що Вас чекає:

- спілкування з існуючими та потенційними клієнтами в Україні
- щоденні евіденції та здійснення запитів клієнтів
- презентації продукції компанії
- робота з базою даних, управління клієнтською програмою компанії

Що ми очікуємо:

- повну середню освіту
- добрі комунікативні навички
- володіння українською мовою
- бажання надалі удосконалюватись та розвиватись
- вміння працювати самостійно

Що ми пропонуємо:

- високий фікс – 20 000 – 30 000 кр, необмежені комісійні від бізнесу та щомісячні бонуси
- приємний та молодий колектив
- тренінги в рамках робочого дня
- приємне та сучасне середовище в центрі Праги
- бібліотека з професійною літературою та досвідчені колеги
- здобуття нових знань про ринок
- можливість кар'єрного старту, швидкого зростання та розвитку
- безлімітні дзвінки, робочий автотомбиль, Multisport karta, професійні семінари та тренінги, стажування за кордоном, відпустки, вигідна робоча гіпотeka та інше.

info@protectcompany.cz
tel: 277005983
www.protectcompany.cz

Mezinárodní autobusová doprava

SVD TRANS

МІЖНАРОДНІ АВТОБУСНІ РЕЙСИ МІЖ ЧЕХІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ

**Київ-
Плзень**

Київ - Житомир - Рівне - Львів -
Краків - Острава - Оломоуц - Брно -
Прага - Плзень

**Трускавець-
Плзень**

Трускавець-Дрогобич-Стрий-
Львів-Краків-Острава-Оломоуц-
Брно-Прага-Плзень

**Черкаси-
Плзень**

Черкаси - Київ - Житомир - Рівне - Львів - Краків -
Катовіце - Вроцлав - Легніца - Ліберець -
Млада-Болеслав - Прага - Плзень

БРОНЮЙТЕ ТА КУПУЙТЕ КВИТКИ:

**Křižikova 345/4, Praha 8 - Karlín
Автовокзал Florenc, Hala 2, канс. 204**

+420775300611

+380987769934

svdtrans.com